

Ақ Желең

тоқсан сайын шығатын

ISSN 0000-0000 кәсіби медициналық, тәжірибелік және әдеби журнал

№ 2/06/2015

Шабысқа толты

Жыл

летт успеха

years of Leadership

тоқсан сайын шығатын
Ақ Желең
кәсіби медициналық, тәжірибелік және әдеби журнал

Меншік иесі-«Ақтөбе медициналық колледжі» МКҚК

Собственник-ГККП «Актюбинский медицинский колледж»

ҚР Инвестициялар және даму министрлігі
Байланыс, ақпараттандыру және ақпарат
комитетіне 26.12.2014ж. тіркеліп, журналға
№ 15040-Ж куәлігі берілген

Свидетельство о постановке на учет
№ 15040-Ж от 26.12.2014г. выдано Министерством
по инвестициям и развитию Республики Казахстан,
Комитетом связи, информатизации и информации

Бас редактор: м.ғ.д., доцент М.Х. КУЗБАКОВ
Бас редактордың орынбасары: І.Е. ТАЖГУЛОВА

Главный редактор: к.м.н., доцент М.Х. КУЗБАКОВ
Заместитель главного редактора: И.Е. ТАЖГУЛОВА

Редакциялық ұжым:

Н.І. ЕСЕНҒАЗЫ
Г.Ш. САҒНАЕВА
А.С. НАУРУЗБАЕВА
Г.А. КУЛЬДЕЕВА

Редакционная коллегия:

Н.И. ЕСЕНҒАЗЫ
Г.Ш. САҒНАЕВА
А.С. НАУРУЗБАЕВА
Г.А. КУЛЬДЕЕВА

Редакциялық кеңес:

Е.В. ГОРШЕНИНА - (Ресей)
С.Қ. МҰРАТБЕКОВА - м.ғ.д., профессор (Көкшетау)
С.В. ПЫЛАЕВ - (Ресей)
Қ.Қ. САБЫР - м.ғ.д., профессор (Ақтөбе)
Ж.Б. САМУРАТОВА - (Ақтөбе)
С.Т. СЕЙДУМАНОВ - м.ғ.д., профессор (Алматы)
Н.М. ШУМБАЛОВ - (Батыс Қазақстан облысы)

Редакционный совет:

Е.В. ГОРШЕНИНА - (Россия)
С.К. МУРАТБЕКОВА - д.м.н., профессор (Кокшетау)
С.В. ПЫЛАЕВ - (Россия)
К.К. САБЫР - д.м.н., профессор (Актобе)
Ж.Б. САМУРАТОВА - (Актобе)
С.Т. СЕЙДУМАНОВ - д.м.н., профессор (Алматы)
Н.М. ШУМБАЛОВ - (Западно-Казахстанская область)

Корректорлар:

М.С. АБИТОВА
Р.Б. ЖАЗЫКОВА
Г.К. ИСПАНОВА

Корректоры:

М.С. АБИТОВА
Р.Б. ЖАЗЫКОВА
Г.К. ИСПАНОВА

Бетті көркемдеп, қаттаған: А.Б. БИТИМБАЕВА

Дизайн и верстка: А.Б. БИТИМБАЕВА

Редакцияның және баспахананың мекен-жайы.
463022, Ақтөбе қ., Шернияз к., 18
Телефон: 8 7132 - 90 - 67 - 32
E-mail: info@akzhelen.kz

Почтовый адрес редакции и типографии.
463022, г. Актюбе, ул. Шернияза, 18
Телефон: 8 7132 - 90 - 67 - 32
E-mail: info@akzhelen.kz

Шыққан күні: 5 маусым 2015 жыл
Таралымы: 500 дана
Тапсырыс: № 0000002

Дата выпуска: 5 июня 2015 год
Тираж: 500 экз.
Заказ: № 0000002

1.	К. Қопаева ЖЫЛ ҮЛЕСІ 5 АУРУХАНА, 19 ЕМДЕУ МЕКЕМЕСІ	5
	К.Қопаева В ПЛАНЕ 5 БОЛЬНИЦ И 19 ЛЕЧЕБНЫХ УЧРЕЖДЕНИИ	5
	К. Кораева THERE ARE 5 HOSPITALS AND 19 MEDICAL INSTITUTIONS IN THE PLAN	5
2.	А.Б. Тлембаева СОНЫ СОҚПАҚ	5
	А.Б. Тлембаева ДОРОГА ДЛИНОЮ В 80 ЛЕТ	5
	А.В. Tlembaeva THE ROAD OF 80 YEARS	5
3.	А.А. Бримжанова АҚТӨБЕ МЕДИЦИНАЛЫҚ КОЛЛЕДЖІНІҢ КЕШКІ БӨЛІМІНІҢ ТАРИХЫ	8
	А.А. Бримжанова ПУТЬ СТАНОВЛЕНИЯ ВЕЧЕРНЕГО ОТДЕЛЕНИЯ АКТЮБИНСКОГО МЕДИЦИНСКОГО КОЛЛЕДЖА	8
	А.А. Brimzhanova THE WAY OF FORMATION OF THE EVENING DEPARTMENT OF AKTOBE MEDICAL COLLEGE	8
4.	Г.Ш. Сағнаева БІЗДІҢ ЖЕТІСТІКТЕРІМІЗ	9
	Г.Ш. Сағнаева НАШИ ДОСТИЖЕНИЯ	9
	G.Sh. Sagnaeva OUR ACHIEVEMENTS	9
5.	А.Н.Шаукерова ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ӘДІСТЕР ТЕХНОЛОГИЯСЫ	12
	А.Н.Шаукерова ИННОВАЦИЯ В ПЕДАГОГИКЕ	12
	А.N. Shaukerova TECHNOLOGY OF PEDAGOGICAL METHODS	12
6.	С.К. Муратбекова, Г.С. Воронова, А.Р. Куспанова ЗАМАНАУИ ТЕХНОЛОГИЯНЫ ОҚУ ҮРДІСІНЕ БАТЫЛ ЕНГІЗУ	16
	С.К. Муратбекова, Г.С. Воронова, А.Р. Куспанова ВНЕДРЕНИЕ СОВРЕМЕННЫХ ИНТЕНСИВНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПРОЦЕСС ОБУЧЕНИЯ	16
	S.K. Muratbekova, G.S. Voronova, A.R. Kuspanova THE INTRODUCTION OF MODERN INTENSIVE TECHNOLOGIES IN THE TEACHING PROCESS	16
7.	Э.М. Тәжібаева, М.Ж. Давлетова ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ ТЕХНОЛОГИЯСЫ АРҚЫЛЫ МЕЙРБІКЕЛЕРДІҢ ДЕНСАУЛЫҒЫН НЫҒАЙТУ	18
	Э.М. Тажибаетова, М.Ж. Давлетова ЦЕЛЬ ВНЕДРЕНИЯ ТЕХНОЛОГИЙ В ЗДРАВООХРАНЕНИЕ - УЛУЧШИТЬ ЗДОРОВЬЕ МЕДСЕСТЕР	18
	Е.М. Tazhibayeva, M.Zh. Davletova BY THE HELP OF «HEALTH CARE TECHNOLOGIES» TO STRENGTHEN THE NURSES' HEALTH	18
8.	А.Қ. Балғабекова МЕНИҢ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ЖАҢА ИДЕЯМ	22
	А.К. Балғабекова МОЯ НОВАЯ ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ИДЕЯ	22
	А.К. Balgabekova MY NEW PEDAGOGICAL IDEA	22
9.	В. Е. Молочко МЕДБИКЕЛЕР КӘСІБІНДЕГІ МЕДИЦИНАЛЫҚ ДЕОНТОЛОГИЯ МЕН ЭТИКАНЫҢ МАҢЫЗЫ	24
	В. Е. Молочко ЗНАЧЕНИЕ МЕДИЦИНСКОЙ ДЕОНТОЛОГИИ И ЭТИКИ ДЛЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ МЕДСЕСТРЫ	24
	V.E. Molochko THE VALUE OF MEDICAL DEONTOLOGY AND ETHICS FOR PROFESSIONAL	

	ACTIVITIES OF NURSES	24
10.	Д.Н. Аубакирова, Е.В. Бахман, Р.С. Койшегарина, У.С. Садыканов, А.С. Шмаков КАРАҒАНДЫ МЕМЛЕКЕТТІК МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ ЖАНЫНДАҒЫ МЕДИЦИНАЛЫҚ КОЛЛЕДЖДЕ КЛИНИКАЛЫҚ ПӘНДЕРДЕ МЕЙРБИКЕЛІК ІСТІ ОҚЫТУДЫҢ ҚАЗІРГІ АСПЕКТІЛЕРІ	27
	Д.Н. Аубакирова, Е.В. Бахман, Р.С. Койшегарина, У.С. Садыканов, А.С. Шмаков СОВРЕМЕННЫЕ АСПЕКТЫ ПРЕПОДАВАНИЯ СЕСТРИНСКОГО ДЕЛА НА КЛИНИЧЕСКИХ ДИСЦИПЛИНАХ В МЕДИЦИНСКОМ КОЛЛЕДЖЕ КАРАГАНДИНСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО МЕДИЦИНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА	27
	D.N. Aubakirova, E.V. Bahman, R.S. Koyshegarina, U.S. Sadykanov, A.S. Shmakov MODERN ASPECTS OF TEACHING NURSING ON CLINICAL DISCIPLINES IN THE MEDICAL COLLEGE OF KARAGANDA STATE MEDICAL UNIVERSITY	27
11.	А.С. Наурузбаева «МЕЙРБИКЕЛІК ІСТІҢ ҮЗДІК МАМАНЫ» ОБЛЫСТЫҚ БАЙҚАУ	30
	А.С. Наурузбаева ОБЛАСТНОЙ КОНКУРС «ЛУЧШИЙ СПЕЦИАЛИСТ СЕСТРИНСКОГО ДЕЛА»	30
	A.S. Nauruzbaeva REGIONAL COMPETITION «THE BEST SPECIALIST OF NURSING»	30
12.	К.А. Журтбаева ЗАМАНАУИ ТЕХНОЛОГИЯНЫ АРНАЙЫ ПӘНДЕРДІҢ ТӘЖІРИБЕЛІК САБАҒЫНДА ҚОЛДАНУ	31
	К.А. Журтбаева ИСПОЛЬЗОВАНИЕ СОВРЕМЕННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ ОБУЧЕНИЯ НА ПРАКТИЧЕСКИХ ЗАНЯТИЯХ СПЕЦИАЛЬНЫХ ДИСЦИПЛИН	31
	K.A. Zhurtbaeva THE USE OF MODERN TECHNOLOGIES IN PRACTICAL CLASSES OF SPECIAL DISCIPLINES	31
13.	Р.Г. Иманғалиева, Л.Ж. Кубаева МЕЙРБИКЕЛЕРДІ ОҚЫТУ ПРОЦЕСІНДЕ СИМУЛЯЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ҚОЛДАНУ	33
	Р.Г. Иманғалиева, Л.Ж. Кубаева СИМУЛЯЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ОБУЧЕНИИ МЕДСЕСТЕР	33
	R.G. Imangalieva, L.Zh. Kubayeva THE USAGE OF SIMULATION TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF TRAINING OF NURSES	33
14.	С. Насиғоллақызы СЫН ТҮРҒЫСЫНАН ОЙЛАУ ТЕХНОЛОГИЯСЫ	37
	С. Насиғоллақызы ТЕХНОЛОГИЯ КРИТИЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ	37
	S. Nasigollakyzy «CRITICAL THINKING» TECHNOLOGY	37
15.	Ж. Усинбекова МЕЙРБИКЕЛЕРДІ ДАЙЫНДАУДАҒЫ КҮТІМНІҢ ИННОВАЦИЯЛАРЫ МЕН ӘДІСТЕРІН МЕНГЕРТУ	40
	Ж. Усинбекова ИННОВАЦИИ И МЕТОДЫ МЕДИЦИНСКОГО УХОДА В ОБУЧЕНИИ МЕДСЕСТЕР	40
	Zh. Usinbekova CARE INNOVATIONS AND METHODS IN TRAINING OF NURSES	40
16.	А.С. Шакиржанова ЗАМАҒА ЛАЙЫҚТЫ МЕЙРБИКЕ МАМАНДЫҒЫ	43
	А.С. Шакиржанова СОВРЕМЕННАЯ МЕДИЦИНСКАЯ СЕСТРА	43
	A.S. Shakirzhanova PROFESSION OF A NURSE IN THE ACCORDANCE WITH THE REQUIREMENTS OF MODERN SOCIETY	43
17.	И.Г. Калинина, А.С. Лепесова МЕЙРБИКЕЛІК ІСТЕГІ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАР	46
	И.Г. Калинина, А.С. Лепесова ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В СЕСТРИНСКОМ ДЕЛЕ	46

	I.G. Kalinina, A.S. Lipesova	
	INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN NURSING	46
18.	Ж.Т. Омарбаева	
	МЕЙРБИКЕЛІК ІСТІҢ ДАМУ БАҒЫТТАРЫ	50
	Ж.Т. Омарбаева	
	ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ СЕСТРИНСКОГО ДЕЛА	50
	Zh.T. Omarbaeva	
	TENDENCY OF DEVELOPMENT IN NURSING	50
19.	Л.И. Шухман	
	КӘСПТІК БІЛІМ БЕРУДІҢ МОДУЛЬДІК - ҚҰЗЫРЕТТІЛІК БАҒЫТЫ	
	ОҚУ ҮРДСІН ҰЙЫМДАСТЫРУДАҒЫ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ҮЛГІ РЕТІНДЕ	52
	Л.И.Шухман	
	МОДУЛЬНО - КОМПЕТЕНТНОСТНЫЙ ПОДХОД В ПРОФЕССИОНАЛЬНОМ	
	ОБРАЗОВАНИИ КАК ИННОВАЦИОННАЯ МОДЕЛЬ ОРГАНИЗАЦИИ	
	ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА	52
	L.I. Shukhman	
	MODULAR - COMPETENCE BASED APPROACH IN PROFESSIONAL	
	EDUCATION AS INNOVATIVE MODEL OF THE ORGANIZATION OF	
	EDUCATIONAL PROCESS	52
20.	С.М. Джансенгиров, Е.Л. Тиникова	
	ДУАЛДЫ ОҚЫТУ - БӘСЕКЕГЕ ҚАБІЛЕТТІ КӘСІБИ МАМАН	
	ДАЙЫНДАУДЫҢ БАСТЫ КЕПІЛІ	55
	С.М. Джансенгиров, Е.Л. Тиникова	
	ДУАЛЬНОЕ ОБУЧЕНИЕ - ГАРАНТИЯ КОНКУРЕНТНОСПОСОБНОСТИ	
	ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ КАДРОВ	55
	S.M. Jansengirov, E.L. Tinikova	
	DUAL TRAINING IS A GUARANTEE OF COMPETITIVENESS OF	
	PROFESSIONAL STAFF	55

ЖЫЛ ҮЛЕСІ: 5 АУРУХАНА, 19 ЕМДЕУ МЕКЕМЕСІ

«Қазақстан-Ақтөбе» телеарнасының мәжіліс залында өткен брифингте денсаулық сақтау саласының 2011-2015 жылдарға бағытталған «Саламатты Қазақстан» мемлекеттік даму бағдарламасын жүзеге асыру бойынша 2014 жылы атқарылған жұмыстардың қорытындысы айтылды.

Брифингте облыстың емдеу мекемелерінің атқарған жұмыстары сөз болды. Қазіргі күні аймақта түрлі меншік үлгісіндегі 260 медицина мекемесі жұмыс істейді. Оның ішінде

53 стационарлық және 207 амбулаторлық-емхана қызмет көрсетеді. Өткен жылы «100 мектеп, 100 аурухана» бағдарламасы бойынша бес аурухана және «350 амбулаторлық және медициналық бекет» бағдарламасы бойынша 19 емдеу, алдын алу мекемесі бой көтерді.

Бағдарламаны жүзеге асыру кадрлық әлеуеттің күшеюіне айтарлықтай ықпал етті. Мәселен, медицина мекемелерінде 3702 дәрігер мен 5524 орта буынды медицина қызметкерлері жұмыс атқарады. Бағдарлама күшіне енген күннен бастап ана өлімінің деңгейі 3 есе, ал бала өлімінің көрсеткіші 1,1 есе азайғандығы анықталды. Қан айналым жүйесі ауруы салдарынан болған өлім-жітім көрсеткіші - 7,3%, қатерлі ісік аурулары себебінен 26,6% және туберкулез салдарынан болған өлім көрсеткіштері 10,2% төмендеді.

Өткен жылдың қорытындысы бойынша тұрғындар арасында жалпы өлім-жітім көрсеткіші республикалық 7,65 көрсеткіштен 7,0% дейін төмендеп, ал бала туу республикалық 23,20 пайызға шаққанда 24,16 пайызды көрсетті.

Сондай-ақ, былтыр облыста қуық асты безі, өңеш және асқазан, бауыр обырларын анықтауға бағытталған скринингтер қосымша енгізілді. Ұлттық скринингтік бағдарламамен қамтылу деңгейі - 99,0%.

Мемлекеттік бағдарламаның келесі бағыты - медициналық көмекті қолжетімді ету және денсаулық сақтау саласының Бірыңғай ұлттық жүйесін енгізу. Айта кететін жайт, жоспарлы госпитализациялау барысында еркін стационар таңдау қағидатын жүзеге асыру денсаулық сақтау саласын бағдарлауға мүмкіндік берді, сонымен қатар, бәсекелі орта қалыптастырып, денсаулық сақтау саласын госпитальді сектор ырғағынан амбулаторлық-емханалық буынға көшіруге жағдай жасалды. Сөйтіп, стационарлық медициналық көмектің қымбат бағалы қызметінен қаржылық шығындар деңгейін төмендетуге қол жеткізілді.

Жалпы «Саламатты Қазақстан» бағдарламасының мақсаты - алғашқы медициналық-санитарлық көмекті нығайту, медициналық-әлеуметтік модельді қалыптастыру және медициналық қызмет сапасын арттыру. Брифингте денсаулық сақтау басқармасының өкілдері осы саладағы бірқатар жетістіктерді айтып, алға қойған жоспарларын мәлімдеді.

К. Қонаева

ДОРОГА ДЛИНОЮ В 80 ЛЕТ...

Сегодня Актюбинский медицинский колледж - это крупный учебно-образовательный комплекс, коллектив которого богат педагогическими традициями и высокой профессиональной культурой.

История нашего колледжа - одного из старейших учебных заведений области - началась в 1935 году, с создания 2-х годичной школы по подготовке медицинских сестер общего профиля. 15 мая 1954 года на основании постановления Совета Министров СССР школа медицинских сестер реорганизована в медицинское училище. В 1994 году Постановлением коллегии Министерства здравоохранения Республики Казахстан от 28.10.1993 года № 16/3 Актюбинское медицинское училище преобразовано в

ПУТЬ СТАНОВЛЕНИЯ ВЕЧЕРНЕГО ОТДЕЛЕНИЯ АКТЮБИНСКОГО МЕДИЦИНСКОГО КОЛЛЕДЖА

История колледжа началась в далеком 1935 году. На основании приказа №279 по Наркомздраву от 4 августа 1935 года в г. Актюбинске была организована двухгодичная школа медицинских сестер общего профиля.

Школа располагалась в здании семилетней школы №3 (по улице Горького). В школу принимались учащиеся, имеющие справку об окончании школы в объеме не ниже пятилетки. Штатных преподавателей школа не имела. Медицинские дисциплины преподавали местные врачи, для преподавания общеобразовательных дисциплин приглашались преподаватели средних общеобразовательных школ и студенты старших курсов Актюбинского педагогического института.

В 1952 году для лиц, не имеющих законченного среднего медицинского образования, при школе было организовано вечернее отделение.

Актюбинское медицинское училище размещалось в здании по ул.Ленина,10. (ныне Айтеке-би) Материальная база учебного заведения была очень скромная: это ветхое, тесное, холодное здание с печным отоплением, без водопровода и канализации. Занятия проводились в 4-х классных комнатах. Учащиеся сидели по три человека за партой. Имелась одна лаборатория с наглядными пособиями. Библиотека размещалась в 2-х комнатах, сплошь заставленных стеллажами с книгами. Более трех-четырёх учащихся не могли войти одновременно в библиотеку, не было ни столовой, ни буфета.

В эти годы впервые выпускникам групп по подготовке медсестер для детских лечебно - профилактических учреждений были выданы дипломы, и училищу было предоставлено право направлять отличников учебы для продолжения образования в Алма-Атинский мединститут.

Открыты фельдшерское и акушерское отделения (на базе 8 классов с 3-х годичным сроком обучения и на базе 10 классов с 2-х годичным сроком обучения).

В 1954 году на основании Постановления Совета Министров СССР от 15 мая 1954 года за № 919 школа медсестер была реорганизована в медицинское училище.

С 1952 г по 1958 г при училище существовало вечернее отделение по подготовке медсестер общего профиля и фельдшеров.

В 1958 году в училище появились первые штатные преподаватели: Сенина М.И (педиатр),

Главздунович Е.Н. (инфекционист), Журавская И. (преподаватель русского языка и литературы), Зиберштейн З.И. (патанатомия). Все они были подлинными мастерами своего дела.

В эти годы педагогический коллектив пополнился штатными преподавателями общеобразовательных дисциплин. В колледж пришли работать преподаватели: Сырой М.И, Шевель А.А, Яковлева К.М, Макеева Г.Д.

Работали в это время в нашем училище преподавателями-совместителями врачи Ахунова Г.Д, Анекеева Г.А, Карагубенова Л.А, Карпова Э.П, Векленко Л.Г, Скачко З.М.

В апреле 1974 года училище перешло в новое здание по адресу: ул. К. Либкнехта, 20. На первых 3-х этажах пятиэтажного здания размещался учебный корпус, на 4-м и 5-ом этажах - общежитие.

В эти годы увеличился педагогический состав на 25 человек. После окончания медицинского института в колледж пришли на работу в качестве преподавателей молодые врачи: Менякина Л.Б, Соколова Л.И, Абылхатова Г.Г, Байнекешова С.У, Ахметкиреева Г.И.

С начала 90-х годов потребность в вечернем отделении возросла, так как многие санитарки изъявили желание учиться и работать. Отделение возглавила преподаватель высшей категории Василевская Н.С., затем Ахметкиреева Г.И., Муканова Р.И., Куздыбаева А.А., Бримжанова А.А.

Крупным событием в жизни училища явился факт перевода училища на республиканский бюджет, что повлекло за собой улучшение финансирования и выделение ассигнований на строительство нового здания.

С середины 80-х XX века учебное заведение развивается особенно активно, создаются новые традиции, завоевывается авторитет в медицинских кругах. Педагогический коллектив училища – это творческие инициативные люди, которые много и активно работают со студентами, воспитывая у них чувство высокой ответственности при выполнении профессионального и общественного дела, стремление к совершенствованию, любовь к профессии.

Высококвалифицированный состав преподавателей обеспечивал достаточно высокий уровень профессиональной подготовки студентов. Преподаватели колледже широко внедряли в учебный процесс формы и методы активного обучения: деловые игры, моделирование производственной ситуации, конкурсы на лучшее знание предмета. Немалый вклад в подготовку специалистов внесли преподаватели: Евстигнеева В.И., Толыбаева Б.С., Ищенко С.Г., Нуркина Р.И., Абдильдаева Г.Л., Райымбаева М.Р., Утешов Е.У., Куламанова Ж.Т., Субханкулова Н.Г., Бекмухамбетова Г.У., Хасенова Ж.С., Исмагулова С.С., Изтлеуова Г.Т.

Выпускники вечернего отделения работают в лечебных учреждениях города и сельских районах. Выпускница нашего колледжа Изтлеуова Галия Тулеубаевна ведет занятия по медпсихологии и психологии на вечернем отделении (на фото посередине). Выпускница 2011 г. вечернего отделения «Сестринское дело» Байкушукова Нурслу работает старшей медсестрой оперблока в новой областной больнице.

С 2000 г. на вечернем отделении кроме сестринского дела было открыто отделение «Фармация», где выпускники пополнили ряды аптечных работников.

На отделении проводятся мероприятия: Посвящение в студенты, празднуется Новый год и праздник Наурыз.

Неоднократно проводились встречи с воинами - афганцами, идет подготовка к празднованию 70 - летия Великой победы.

Из года в год колледж живет своей насыщенной жизнью, стараясь шагать в ногу со временем.

А.А. Бримжанова

НАШИ ДОСТИЖЕНИЯ

История колледжа началась в далеком 1935 году. На основании приказа №279 по Наркомздраву от 4 августа 1935 года в городе Актюбинск была организована двухгодичная школа медицинских сестер общего профиля. В суровые годы войны 1941 - 1945 годов школа обеспечивала фронт медицинскими работниками среднего звена. Даже директор школы Г.П.Батура возглавлявший в то время школу был призван на фронт. В 1954 году школа медсестер была реорганизована в медицинское училище на основании Постановления Совета Министров СССР от 15 мая 1954 года. Материально-техническая база училища за эти годы выросла от самых скромных показателей до показателей одного из лучших по республике. Каждый директор, возглавлявший в свое время, привнесли в историю учебного заведения изменения в лучшую сторону. Это и увеличение кадрового состава, улучшение материально-технической базы, совершенствование и информатизация учебного процесса, распространение опыта в республике по составлению расписания лекционно-семинарским методом, внедрение новых методов преподавания, новых технологий, это и участие в внедрении новых учебных планов и программ.

Методический кабинет, оснащенный и оборудованный всеми современными информационными средствами, необходимыми для творческой работы преподавателей, обеспечивает их нужной информацией при подготовке к урокам и внеклассным мероприятиям. Методический кабинет в Актюбинском медицинском колледже функционирует с начала 70-х годов XX столетия. У истоков стояли такие опытные преподаватели как Мищенко В.И., Ахметкиреева Г.И., Нуркина Р.И., Аكوпова В.Н., Яковлева К.М., Фахрутдинова Р.З., Жылдыбаева Б.Н., Абилова А.С., Хайдарова Г.А., Таханова Р.С., Ермагамбетова М.Б., Ахметова С.Ж., Тиникова Е.Л., Бекмухамбетова Г.У. и Жазыкова Р.Б. она с 2009 года по сегодняшний день работает методистом колледжа. Благодаря труду этих людей и

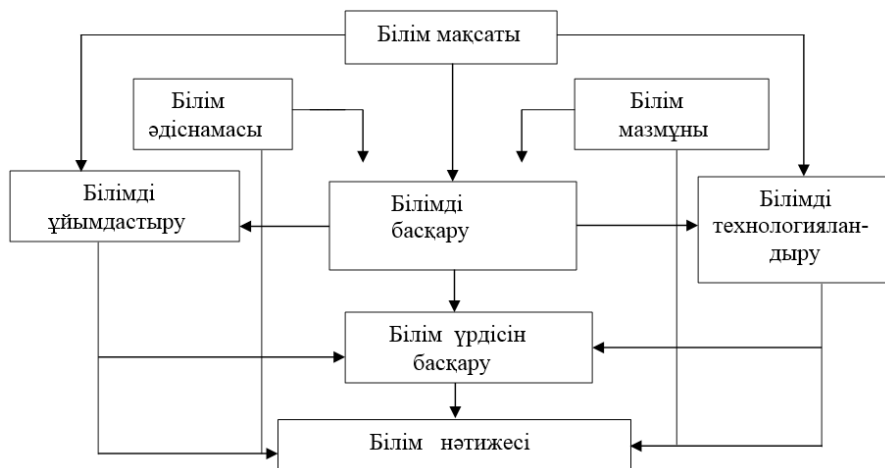

ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ӘДІСТЕР ТЕХНОЛОГИЯСЫ

А.Н.Шаукерова,
Маңғыстау облыстық медициналық колледжі

Білім сапасы білімдік қызметтің нәтижесімен ғана сипатталып қоймайды, ол ең алдымен бұл нәтижені (Э.М.Коротков) қалыптастырушы факторларға: білім мақсатына, мазмұны мен әдіснамасына, ұйымдастыруы мен технологиясына тікелей байланысты. Бұл байланысты автор төмендегідей етіп көрсетеді.

Бұл факторлардың әрқайсысы өзіне тән жеке қасиеттерімен анықталады. Ресми құжаттардағы адамдардың қажеттілігін, кәсіби дайындалған мамандарға деген қоғам қажеттілігін қанағаттандыру ретінде қарастырылатын білім мақсаты ол кешегі көзқарас. Бүгінде қоғамдық қатынастардағы білім мақсаты-бұл қоғамның тұрақты дамуын, қоғамдық жағымды сананы қалыптастыру, жеке адамдар тұрғысынан олардың хал-ақуалын қамтамасыздандыру мен әлеуметтік мәртебесін, еркіндігі мен жетістігін, болашаққа сенімін, кәсіби қызметін қанағаттандыру үшін қажетті қоғамның интеллектуалды әлеуетін артыру немесе білім мақсаты-адам жетістігін қалыптастыру және кәсіби қызмет арқылы оның даралық сапаларын жүзеге асыру.

Жаңа білім мазмұнын жүзеге асыру студенттердің ойлау қабілетін арттыруды өзектендіре отырып, оқу үрдісін ұйымдастырудың әдістері мен технологияларын, ендіру бағыттарын айқындай түседі. Ойлау шынайылықты көрсететін адам шығармашылығының жоғарғы формаларының бірі.

Ойлау операциялары әр түрлі оқу қызметтерін (талдау, салыстыру, жинақтау, себептерін іздеу, есептеу) орындау барысында жүзеге асырылады.

Ойлау әрекеттері-бұл үлгіде, түсінікте бейнеленген объектілер арқылы практикалық әрекеттер негізінде қалыптасады.

Бүгінгі білім жүйесінің алдындағы міндет те осы ойлау операцияларын, әрекеттерін, қызметтерін, ең бастысы қабілеттерін жандандыру. Қабілеттің дамуы өз бетімен білім алу мүмкіндігін қамтамасыз етеді.

Соңғы жылдары педагогикалық технологиялар ұғымы оқу-тәрбие жүйесін басқару және жобалау құралдары мен үрдістерінің, оның мақсаттары мен міндеттерінің, мазмұнының, әдіс тәсілдерінің, құралдарының және ізгілікті педагогика, психология идеяларына негізделген білім берудің жаңа парадигмасы шеңберінде оқушылардың, студенттердің оқу қызметін ұйымдастыру тәсілдерінің жиынтығы ретінде түсініледі.

Технология ұғымы педагогикада үш мәнде қолданылады:

1. «Әдістеме» немесе «оқуды ұйымдастыру формасы» ұғымдарының синонимдері ретінде (бақылау жұмысын жазу технологиясы, топтық қызметті ұйымдастыру технологиясы, қарым-қатынас технологиясы т.б).
2. Қолданыстағы барлық әдістердің, құралдардың және формалардың жиынтығы (проблемалық оқыту әдісі, дамыта оқу әдісі т.б)
3. Өнімнің берілген қасиеттерін алуға мүмкіндік туғызатын үрдістер мен әдістердің сатылы жиынтығы.

as a part of a new paradigm based on the ideas of education, means the totality of ways of organizing students' activities.

The concept "technology" of teaching used by three conditions:

1. "Methodology" or "organization of teaching forms", as the concept of synonyms (record management technology, organizational technology group, communication technology, etc.).
2. All existing methods, tools and a set of forms (Problem-based learning how to develop a method of teaching, etc.)
3. Set of methods and practices for taking properties of the product.

Teachers planning the calendar-themed curriculum and using new technologies in the educational process take into account:

- The students' internal intellectual, emotional, personal development;
- The content of education;
- Students' activity;
- The work of a teacher;

Such students technology, cooperation between education and integrity, harmony between the texts, creates conditions for the integration of modules from the topic.

Using of new technologies allow the teacher to plan the educational process of teaching, provide the teachers' and students' self-recognizing, creative activities, marking their activity by reflection, organization of educational process, psycho-pedagogical and hygienic requirements.

ВНЕДРЕНИЕ СОВРЕМЕННЫХ ИНТЕНСИВНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПРОЦЕСС ОБУЧЕНИЯ

д.м.н. С.К. Муратбекова,

Г.С. Воронова,

А.Р. Куспанова,

Кокшетауский медицинский колледж

Основной целью формирования профессиональной компетентности студентов является повышение их конкурентоспособности, позволяющей наиболее полно реализовать себя в профессиональной деятельности. Современные требования рыночной экономики к выпускникам учебных заведений вносят существенные коррективы в учебный процесс. В последние годы в Республике Казахстан проходят значительные изменения в сфере медицинского образования, которые обусловлены повышением спроса на специалистов высокой квалификации, развитием информационных технологий и ростом инновационной деятельности. Изменения, происходящие в современной общественной жизни, требуют развития новых способов образования, педагогических технологий, имеющих дело с индивидуальным развитием личности, творческой инициацией, навыка самостоятельного движения в информационных полях, формирования у обучающегося универсального умения ставить и решать задачи для разрешения возникающих в жизни проблем - профессиональной деятельности, самоопределения, повседневной жизни. Внедрение инновационных технологий в профессиональную подготовку будущего специалиста является необходимым элементом формирования основ профессионализма. В системе здравоохранения использование таких технологий является одним из приоритетных направлений.

Поиск новых технологий связан с появлением в образовательных учреждениях современной техники для работы с учебной и научной информацией (компьютеры, интернет, мультимедийная, аудио-, видеотехника) и необходимостью эффективно и целесообразно её использовать. Для подготовки конкурентоспособного медицинского работника в колледже при устном изложении учебного материала используются вербальные, технические и наглядные методы обучения.

Одной из задач современного обучения становится раскрытие потенциала всех участников педагогического процесса, предоставление им возможностей проявления своих творческих способностей. Решение этих задач невозможно без инновационных технологий.

Применительно к педагогическому процессу инновация означает введение нового в цели, содержание, методы и формы обучения и воспитания, организацию совместной деятельности преподавателя и студента.

SUMMARY

THE INTRODUCTION OF MODERN INTENSIVE TECHNOLOGIES IN TEACHING PROCESS

*S.K. Muratbekova,
G.S. Voronova,
A.R. Kuspanova,
Kokshetau medical college*

The main purpose of the formation of professional competence of students is to improve their competence, allowing fully realize themselves in their professional activities. The modern requirements of the market economy to the graduates of educational institutions are making significant adjustments to the learning process. In recent years, in the Republic of Kazakhstan there are significant changes in the field of medical education, which are due to increase demand for highly qualified professionals, the development of information technologies and the growth of innovation. Changes taking place in modern society require the development of new methods of education, pedagogical technologies, dealing with individual development, creative initiation, the skills of independent movement in the information fields, the formation of a learning universal ability to formulate and solve problems to resolve problems encountered in life - professional activities, self-determination in everyday life. Introduction of innovative technologies in the training of a future specialist is a necessary element of forming the foundations of professionalism. In the health care system the use of such technologies is one of the priority direction.

Search for new technologies associated with the appearance in the educational institutions of modern equipments to work with educational and scientific information (computers, Internet, multimedia, audio, video) and the need to use it effectively. Verbal, technical and visual teaching methods are used in the oral presentation of educational material for preparing a competitive health care worker in the college.

Innovative educational technologies develop in students ability to navigate in non-standard conditions, analyze emerging issues, develop and implement their own management decisions. Innovative teaching methods are varied and include: business games, training, case studies, workshops, creative activities, press conferences, scientific discussions, testing, protection of essays, playing training, colloquia, research teaching method, discussion, post - tests, round tables, presentations; problem - based learning, multimedia lectures and workshops.

Using videos and presentations is becoming a real transition from traditional technology (board, posters) to the new integrated educational environment, including the possibility of developing electronic reporting. Multimedia programs in harmony with the traditional methods of learning at all stages.

Thus, innovative technologies are an essential tool of a modern teacher. They are great potential to improve the professional skills and achievement of the goals set by the state standards of the Republic of Kazakhstan.

Innovative educational technologies contribute to the formation of the creative style of activity of the future health care worker, significantly increase his motivation, depth and completeness of mastering their profession.

ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ ТЕХНОЛОГИЯСЫ АРҚЫЛЫ МЕЙРБИКЕЛЕРДІҢ ДЕНСАУЛЫҒЫН НЫҒАЙТУ

*Э.Тәжібаева,
М.Давлетова,
Түркістан медицина колледжі*

Қазіргі уақытта әлеуметтік экономикалық даму кезеңінде денсаулық сақтаудағы жеке тұлғаның рөлі көтерілуде. Елбасымыз Н.Ә.Назарбаев өзінің Қазақстан халқына жолдаған "Қазақстан - 2030" жолдауында халықтың әлеуметтік жағдайын жақсартуда денсаулықты сақтаудың маңызы туралы және салауатты өмір сүру салтын дамытудың қоғам үшін аса қажеттігі туралы айтып өткен болатын.

XIX ғасырдың басым дидактикалық жүйесінің бірі - денсаулықты сақтау педагогикасы. Оның технологиялық негізі оқытудың денсаулықты сақтау технологияларын пайдалану және денсаулыққа

- the formation of a positive message to the person
- the development of a person's self-reflection
- the development of leadership qualities of a person
- to teach success
- emotion care training
- the ability of a person's organizational development
- to develop their skills and understanding of the emotional state of others

The effectiveness of health care technology:

A healthy lifestyle should be the right choice for health care. In this case a student is of great importance.

The main activity of any educational institutions on the basis of health care technology is to prepare students to lead a healthy life.

МЕНИҢ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ЖАҢА ИДЕЯМ

А.Қ.Балгабекова,

Жетісай медицина колледжі

Қазіргі таңда білім беру жүйесіндегі жаңа педагогикалық технологияларды меңгеру және кәсіби шыңдауға бағытталған білім алуға жағдайлар жасалынған.

Оқыту процесіндегі елеулі өзгерістер енгізуіне байланысты, білім берудің стратегиясы жаңарып, басқаша форматта жаңа инновациялық технологияларды қолдана отырып студенттерге білім берудемін.

Жетісай медицина колледжінің оқытушыларында жаңаша ойлау, жаңаша көзқарас қалыптасуда.

Медицина колледжінде фармакология және латын тілі пәндерінің оқытуы маңызды. Оқытушының мақсаты - медбике құзыреттілігіне сай білімді игертіп, болашақ маманға сапалы іс-әрекеттердің маңыздылығын ұғындыру болып табылады.

Менің ұсынып отырған 7x7 қағида - жаңа педагогикалық идеям деп атаған жобаны барлық сабақтарымда қолданғаным оң нәтижелер беруде.

Атап айтқанда мынадай 7 мақсат:

1. Оқытудың тиімді қарқынын таңдау
2. Оқытушының кәсіби педагогикалық шеберлігі жоғары болуы тиіс
3. Студенттердің ойлау қабілеті мен білім деңгейін арттыру
4. Пән аралық байланыс және теория мен тәжірибені ұштастыру
5. Студенттердің өзіндік жұмыстарын саралау және талдауды үйрету
6. Жаңашылдыққа баулу
7. Педагогикалық бақылау жүргізу

Бірінші мақсатқа оқытудың тиімді қарқынын таңдауды қойған себебім: қазіргі таңдағы ақпараттық жаңа технологиялық құралдарды медицинада, кәсіби іс-әрекетте тиімді пайдалану қажет болып тұр, сондықтан - сабаққа интерактивті оқыту технологиясын енгізуді жөн деп санаймын.

Фармакология және латын тілі пәндерінің теориялық және практикалық сабақтарында студенттерге білімді тиімді және икемді жеткізуге осы әдіс өте қолайлы. Дәрілік препараттардың аттары, олардың фармакодинамикасы мен кинетикасы, латын терминологиясы студенттердің тез есте қалуына және жақсы қабылдауына әсер етеді.

Екінші мақсат - оқытушының кәсіби педагогикалық шеберлігі жоғары болуы тиіс дегенім жәйдан жәй емес, себебі сабақтың қызықты да сапалы өтуі 90% оқытушыға байланысты. Оқытушы мынадай қасиеттерге ие болуы тиіс деп ойлаймын. Олар: жандандыру сөзге шебер, дауыс ырғағы жағымды, сөйлеу мәдениеті, өзін-өзі басқара білуі, оқушылардың назарын өзіне аудара білуі, психологиялық қарым-қатынас өнері.

Үшінші мақсат етіп студенттердің ойлау қабілеті мен білім деңгейін арттыруды қойдым. Халқымызда «Ізденген - жетер мұратқа» деген дана сөз бар, яғни әр нәрсені білуге талпынып, білімнің тереңіне бойлау - адамды кемелдікке жеткізеді, рухани байытады. Осы орайда, студенттерге бағыт-бағдар сілтейтін түрлі танымдық ойын элементтерін және этнопедагогиканы сабағымда пайдаланамын. Атап айтқанда: “Сөз мерген” ойынында интерактивті оқыту технологиясын пайдалана отырып студенттер дұрыс жауаптарын тауып беріп жатады.

SUMMARY MY NEW PEDAGOGICAL IDEAS

*A.K. Balgabekova,
Zhetysai medical college*

Nowadays the use of new educational technologies are created in the educational system to improve professional knowledge of students.

With the introduction of significant changes in the process the training and education strategy has changed, using a different format of new technologies in teaching students.

In Zhetysai medical college training of disciplines of pharmacology and Latin language is important. The purpose of the teachers is to give quality knowledge and professional competence to the future nurses.

New teaching ideas using in practice give positive results.

In particular, the following 7 goals:

1. Select the pace of effective teaching
2. Teachers' professional skills must be high
3. To increase the students' level of knowledge and thinking abilities
4. The cross-disciplinary communication and a combination of theory and practice
5. To analyse the students' work and teach them to do self-analysis
6. Training of innovation
7. To lead pedagogical control

Performing these 7 principles help to get the following achievements:

1. Increase the students' interest in the subject
2. Develop the students' ability to remember
3. Be able to prove their opinions, thoughts
4. Self-examine and analyze.
5. Rise the level of education
6. Educated, moral people
7. Can be competitive with professional competence.

ЗНАЧЕНИЕ МЕДИЦИНСКОЙ ДЕОНТОЛОГИИ И ЭТИКИ ДЛЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ МЕДСЕСТРЫ

*В. Е. Молочко,
Павлодарский медицинский колледж*

В настоящее время в республике Казахстан медицинские сестры являются центральным звеном любой системы здравоохранения: при оказании помощи в первичном секторе здравоохранения, организации работы сестринских служб, при участии в исследованиях, самостоятельном проведении исследований, в научной работе и т. д.

В условиях стационара, где медицинская сестра практически находится в постоянном контакте с пациентом, ей доверяется самое дорогое – его жизнь, здоровье, благополучие. Она несет ответственность не только перед пациентом, его родственниками, но и перед государством в целом. Особенно важное значение приобретает это положение, если речь идет об общении с больными или инвалидами, потому что соблюдение деонтологических норм медиками само по себе дает лечебный эффект.

История сестринского дела богата примерами высокого понимания звания медицинской сестры, исполнения своего долга. Совершенно очевидно, что не нужда заставила отправиться на фронт Крымской войны Ф. Найтингейл и Е. Бакунину, вышедших из богатых аристократических семей, так же как и баронессу Ю. Вревскую, умершую от сыпного тифа во время русско-турецкой войны, и великую княгиню Елизавету Федоровну, свершавшую подвиги милосердия и заплатившую за это своей жизнью. Основательница Марфо-Мариинской обители сестер милосердия Елизавета Федоровна была арестована в 1918 г. и расстреляна большевиками. Русская православная церковь причислила

SUMMARY

THE VALUE OF MEDICAL DEONTOLOGY AND ETHICS FOR PROFESSIONAL ACTIVITIES OF NURSES

*V.E. Molochko,
Pavlodar medical college*

In the hospital, where a nurse is almost in constant contact with a patient, he trusts her the most expensive - his life, health and well-being. The nurse is responsible not only before the patient, his family, but also before the state as a whole.

The history of nursing is particularly rich in examples of high rank understanding of the nurse, performing her duty. Clearly, that not a need is made Florence Nightingale and E. Bakunina to go to the front of the Crimean War, who came from wealthy aristocratic families as well as Baroness Yu. Vrevskaya who died of typhus during the Russian-Turkish War, and Grand Duchess Elizabeth Fyodorovna, accomplished feats of charity and paid for it with his life and so on. Nowadays, the whole world knows the name of Teresa (Calcutta - "Mother Teresa", as the people call her who founded the Order of Mercy Messengers. This order has opened many centers for the blind, the elderly, leper in different countries. Teresa - Nobel Peace Prize - gave Prize money for the needs of the lepers, as previously had given all his fortune, all the gifts, awards and prizes.

A.P. Chekhov once wrote: "The medical profession is a feat. It requires self-sacrifice, purity of soul and purity of thought. Not everyone can do it."

The nurses must remember that a patient's interests above all else. "In whatever house I have entered, I'll go there just for the benefit of a patient" - said the great Hippocrates. Each specialist who works with healthy and sick people should acquire knowledge and skills of a teacher and an educator.

Nurses must be able to control themselves, to learn to manage their emotions, to bring emotional stability.

Nursing deontology is the science of duty to the patient and society, professional conduct of medical officer is a part of the nursing ethics.

Build their activities in accordance with the requirements of medical ethics can only nurse who has chosen her profession by vocation. To love her profession means to love a person, seek to help him, enjoy his recovery.

Every nurse should be a subtle psychologist, has a highly developed sense of tact to create a friendly morale climate in the department.

СОВРЕМЕННЫЕ АСПЕКТЫ ПРЕПОДАВАНИЯ СЕСТРИНСКОГО ДЕЛА НА КЛИНИЧЕСКИХ ДИСЦИПЛИНАХ В МЕДИЦИНСКОМ КОЛЛЕДЖЕ КАРАГАНДИНСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО МЕДИЦИНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА

*Д.Н. Аубакирова,
Е.В. Бахман,
Р.С. Койшегарина,
У.С. Садыканов,
А.С. Шмаков,
медицинский колледж Карагандинского
государственного медицинского университета*

Профессиональное образование XXI века определяют следующие тенденции: интернационализация содержания профессионального образования, достижение стандартов международного уровня; изменение содержания образовательных программ – от изучения конкретной специальности к освоению общих и профессиональных компетенций, позволяющих быстро реагировать на изменения рынка труда; непрерывность профессионального образования в течение всей жизни человека.

В процессе подготовки специалистов для учреждений практического здравоохранения главенствующую роль приобретает ориентация на личность и профессиональную компетентность, позволяющая существенно облегчить процесс адаптации выпускников медицинских училищ и колледжей к профессиональной среде, повысить их конкурентоспособность.

ОБЛАСТНОЙ КОНКУРС «ЛУЧШИЙ СПЕЦИАЛИСТ СЕСТРИНСКОГО ДЕЛА»

Огромную роль в лечебном процессе осуществляет медицинская сестра. Выполнение назначений врача, уход за тяжелобольными, проведение многих, иногда довольно сложных, манипуляций - все это является прямой обязанностью среднего медицинского персонала. Чуткость, моральная поддержка, душевная теплота нужны больному не меньше, а порой и больше, чем лекарственные препараты. Недаром в далеком прошлом медицинских сестер называли «сестрами милосердия». Это название отражало не только профессиональную, но и моральную сторону их работы.

УЧАСТНИЦЫ КОНКУРСА

22 апреля 2015 года лучшие медицинские сестры Актюбинской области собрались в Актюбинском медицинском колледже на областной конкурс «Лучший по профессии». Конкурс организован в канун Международного дня медицинской сестры областным управлением здравоохранения, областным филиалом обкома профсоюза медработников, Областным советом сестер и Актюбинской ассоциацией средних медицинских работников.

В конкурсе приняло участие 17 специалистов сестринского дела, которые представляли не только городские лечебные учреждения, но и районные: Алгинский, Шалкарский,

Мугалжарский, Каргалинский, Хромтауский, Эмбинский.

Конкурс оценивало справедливое и честное жюри: председатель - Мамбетжанова Г.Ш. - заместитель начальника областного управления здравоохранения, Жазыкова Л.К. - председатель областного филиала обкома профсоюза работников здравоохранения РК, Рахиев Р.Р. - начальник отдела областного управления здравоохранения, Кузбаков М.Х. - директор Актюбинского медицинского колледжа, Мажекенова А.М. - главная медицинская сестра Актюбинской области, Наурузбаева А.С. - председатель ОО «Актюбинская ассоциация средних медицинских работников», Тренина И.Л. - главная медсестра областного кожно-венерологического диспансера.

ТЕСТИРОВАНИЕ

Для участия в конкурсе участники предоставили документы, подтверждающие их профессиональные качества. Конкурс проходил в 3 тура. Первый тур - визитная карточка, который состоял из представления портфолио (правильное оформление, краткий отчет о проделанной работе, сертификаты о повышении квалификации, фотографии с комментариями на рабочем месте). Второй тур - тестирование, каждый участник конкурса отвечал на 100 вопросов.

Третий тур - демонстрация практических навыков на фантомах и муляжах по станциям, где жюри ставило объективную оценку уровня практических навыков специалистов практического здравоохранения.

По итогам конкурса звание «Лучшая медицинская сестра» присуждено Мирмановой Айгуль - медсестре хирургического кабинета Городской поликлиники № 6.

Первое место присуждено двум конкурсанткам - Воронянской Марине - медсестре инфекционного контроля Городской поликлиники № 3 и Ахметовой Нургуль - медсестре Эмбинской ЦРБ.

Второе место также присуждено двум конкурсанткам: Касеновой Жанне - медсестре реанимационного отделения Больницы скорой медицинской помощи и Исманкуловой Асель - медсестре Каргалинской ЦРБ.

Две участницы конкурса заняли третье призовое место: Арыстанова Гулнат - участковая медсестра

Городской поликлиники № 4 и Омарова Мереке – медсестра - анестезистка МЦ ЗКГМУ им. М.Оспанова.

Все участницы конкурса будут награждены дипломами и памятными подарками 12 мая 2015 года на торжественном мероприятии, посвященном Международному дню медицинской сестры.

Проведение областных конкурсов профессионального мастерства медицинских сестёр крайне необходимо для развития сестринского дела в Казахстане, для мотивации специалистов сестринского дела навстречу новым знаниям, достижениям науки и техники, а самое главное для поднятия престижа профессии медицинской сестры.

От Областного Совета сестер, Ассоциации средних медицинских работников разрешите поздравить всех специалистов среднего звена с профессиональным праздником! Желаем новых свершений, удач, крепкого здоровья и счастья вам и вашим близким!

*А.С.Наурузбаева,
председатель ОО «Актюбинская ассоциация
средних медицинских работников»*

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ СОВРЕМЕННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ ОБУЧЕНИЯ НА ПРАКТИЧЕСКИХ ЗАНЯТИЯХ СПЕЦИАЛЬНЫХ ДИСЦИПЛИН

*К.А.Журтбаева,
Усть-Каменогорский медицинский колледж*

Если вы хотите стать на путь инноваций, то вы должны, быть способны на интуитивные суждения.

Фред Смит

Инновационные методы обучения – это методы обучения, которые несут в себе поиск, разработку и апробации активных методов и форм обучения в процессе овладения учебным материалом.

Инновационные методы обучения многообразны. Например, мозговой штурм; тренинги; ролевые и деловые игры, блиц-игры, метод проектов и.т. При инновационных методах обучения студенты не могут выступать пассивными получателями инновационных продуктов. Студенты нашего колледжа активно участвуют в межколледжных и внутриколледжных научно-практических конференциях на актуальные темы по специальным дисциплинам. По материалам конференций выпускаются сборники выступлений студентов.

Студенты колледжа также активно участвуют в инновационной проектной деятельности. Проект (лат. Projectus – брошенный вперед) предполагает разработку замысла, предположительного поиска ответа на вопрос, решения проблемы разным способом. В практике обучения по дисциплине «Детские болезни» проектная деятельность реализуется через внеурочную деятельность, научно - практическую деятельность студентов, защиту рефератов. Одним из примеров проектной деятельности проект по теме: «Влияние грудного вскармливания на здоровье ребенка». В ходе подготовки данного проекта студенты изучали литературу интернет - ресурсов, статистику и провели анкетирование респондентов - кормящих матерей. В анкете были вопросы: возраст мамы, пол детей, первое прикладывание к груди, ночное кормление, сцеживание груди, продолжительность грудного вскармливание. По результатам исследования студенты провели анализ, обобщение, сопоставление с известными фактами, сделали аргументированные выводы и презентации. При подготовке данного проекта студенты изучили статистические данные учреждения Левобережная клиника г. Усть-Каменогорска по данной теме, сравнив их с республиканскими данными. Исследование выявило, из общего количества анкетированных матерей всего 87% знают о том, что успешное грудное вскармливание возможно только при кормлении по требованию, 6,9% знают, что необходим отказ от пустышки и для сохранения молока нужно сцеживание груди после кормление, 6,1% о том, что нужно кормить малыша ночью. Сделан вывод, что дети находящиеся на смешанном и искусственном вскармливании болеют чаще заболеваниями органов дыхания и пищеварения, а также переводя на искусственное или смешанное

SUMMARY

THE USE OF MODERN TECHNOLOGIES IN PRACTICAL CLASSES OF SPECIAL DISCIPLINES

*K..A. Zhurtbaeva,
Ust-Kamenogorsk medical college*

Innovative teaching methods are methods of teaching that carry a search, development and testing of methods and forms of active learning in the process of mastering the learning material.

Innovative teaching methods are diverse. For example, brainstorming, training, role and business games, blitz games, the method of IT projects. While using innovative teaching methods, students cannot act as passive recipients of innovative products. The college students are actively involved in different scientific conferences on current topics of special subjects.

College students are also actively involved in the innovation project activities. In practice, teaching the discipline "Childhood diseases" project activity is implemented through: extracurricular activities, scientific - practical activities of students, protection of abstracts. One of examples of project activities is: "The impact of breastfeeding on the health of the child. "During the preparing of project, students study literature, internet-resources, statistics and conducted a survey of nursing mothers. The questionnaire had questions: age of mothers, sex of children, the first breastfeeding, night feeding, pumping his chest, duration of breast-feeding. According to the survey, students analyzed, made generalization, comparison with the known facts, made reasoned conclusions and presentation. In preparing this project, students learned statistics of clinic of Ust-Kamenogorsk on this topic, comparing them with republic data. It is concluded that mixed and bottle-fed children are suffer more with respiratory diseases and digestive system, or translated into semi or mixed feeding, mothers explain this going to work, study or employment. Research work give possibility for students to demonstrate creativity, activity, independence, ability to work and analyze medical records.

The goal is to teach students to assess and classify the severity of the condition of children, to minimize the possibility of error diagnosis and treatment and to learn practical skills. On practical training conducted at clinical sites, students reinforce the skills learned directly with the parents of patients in the form of role-playing games during independent work. Independent work of students begins with learning the techniques of effective communication and counseling parents.

Innovative technologies expand the potential of the humanization of medical education, increase students' motivation during the learning of a clinical discipline.

МЕЙРБИКЕЛЕРДІ ОҚИТУ ПРОЦЕСІНДЕ СИМУЛЯЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ҚОЛДАНУ

*Р.Г. Иманғалиева,
Л.Ж. Кубаева,
Батыс Қазақстан медициналық колледжі*

Қазіргі заман талабына сай адамдардың мәлімет алмасуына, қарым-қатынасына ақпараттық-коммуникативтік технологиялардың кеңінен қолданысқа еніп, жылдам дамып келе жатқан кезеңінде ақпараттық қоғамды қалыптастыру қажетті шартқа айналып отыр. Келешек қоғамымыздың мүшелері – жастардың бойында ақпараттық мәдениетті қалыптастыру қоғамның алдында тұрған ең басты міндет.

Біріккен Ұлттар Ұйымының шешімімен «XXI ғасыр – ақпараттандыру ғасыры» деп аталды. Қазақстан Республикасы да ғылыми-техникалық прогрестің негізгі белгісі – қоғамды ақпараттандыру болатын жаңа кезеңіне енді. Қоғамды ақпараттандыру – экономиканың, ғылымның, мәдениеттің дамуының негізгі шарттарының бірі. Ол кәсіптік техникалық білім беруде орта буынды медицина мамандарын дайындауда басты назарға алынып жүзеге асырылуда.

«Қазіргі заманда жастарға ақпараттық технологиямен байланысты әлемдік стандартқа сай мүдделі жаңа білім беру өте қажет» деп, Елбасы атап көрсеткендей, жас ұрпаққа білім беру жолында ақпараттық технологияны оқу үрдісінде оңтайландыру мен тиімділігін арттырудың маңызы зор. Қазақстан Республикасының білім беруді 2020 жылға дейін дамытудың Мемлекеттік бағдарламасында оқу

It is used in the vocational education of preparing of the middle medical professionals.

"In accordance with international standards relating to information technology nowadays youth need to be very interested in the new education", the president said that the education of the younger generation of the importance of information technology in the educational process optimization and efficiency improvement. Education of the Republic of Kazakhstan in the development of the state in 2020 with the widespread use of information and communication technologies in the educational process as a whole is one of the main ways of development of education in the state.

To give the quality education, organization of the students' work, the usage of new techniques and technologies require the information of education at the present time.

Simulation is the method that allows us to describe the patient and his condition, but a simulator is a modeling tool for simulation. And medical students modeling and error that can be sent in a secure environment is a method of presenting rare and dangerous conditions. Simulation consist of a three-part structure: the equipment used for examples, a centre for performing a simulation environment and psychological.

This method is more effective in preparing future specialists, developing their professional competence because it helps to learn all disciplines, professional development, training of interdisciplinary communication, that's a specialty, teamwork, decision-making, training, resources, guidance, time, patience and the responsibility of all team members.

СЫН ТҰРҒЫСЫНАН ОЙЛАУ ТЕХНОЛОГИЯСЫ

С.Насиголлақызы,

Маңғыстау облыстық медицина колледжі

Елбасымыз жаңа Жолдауында:

«Білім беру саласының басты міндеті – 2010 жылға дейін білім беруді дамыту жөніндегі мемлекеттік бағдарламаны орындай отырып, осы саланың сапалы қызмет көрсету аясын кеңейту» - деген болатын.

Қоғам өміріндегі қазіргі өзгерістер экономиканың, саясаттың, әлеуметтік-саяси саланың дамуы қоғамдағы негізгі фактор болып табылатын жеке тұлғаның жалпы дамуына байланысты болмақ. Қазіргі кезде оқытудың жаңа педагогикалық технологияларын қолдануды, жеке тұлғаның жан-жақты шығармашылық тұрғыдан дамуына жол ашуды көздеп отыр. Бұл міндеттерді жүзеге асырушылар білім беру жүйесіндегі күрделі мәселелерді шешуші-кәсіби шеберлігі жоғары ұстаздар. Жоғары кәсіби педагогикалық құзіретті мұғалімдерге қойылатын талаптар қоғам қажеттілігінен туындайды. Оқыту мен тәрбиелеу үрдісінде оқу қарқынын жақсарту мақсатында жаңа педагогикалық технологияларды қолдану - заман талабы.

Қазіргі кезеңде білім берудің сапасын жақсарту, әдістемелік негізін өзгерту заман талабына сәйкес туындап отырған қажеттілік. Өйткені, студенттік өмірдің әр күні көптеген ғылыми жаңалықтарға, терең әлеуметтік өзгерістерге толы. Бұрын оқу үрдісінде мұғалім басты роль атқарған болса, қазір студенттің белсенділік көрсететін кезі туды. Сабақ мұғалімнің емес, студенттің іс-әрекетімен бағаланады. Қазіргі заманда нені оқыту емес, қалай оқыту маңыздырақ болып отыр. Сабақ барысында студенттің ізденуі мен зерттеу дағдыларын қалыптастыра отырып, пәнге деген қызығушылықтарын арттыру мақсатында қолданылатын технологиялар баршылық. Солардың бірі сын тұрғысынан ойлау технологиясы. Бұл технология Совет өкіметі кезінде 1973жылдан, Қазақстанда 1997 жылдан бері таныла бастады. Оқу мен жазу арқылы сыни тұрғыдан ойлау, яғни, RWCT жобасы 29 мемлекетте қолданылады. Технологияның негізін қалаушылар американдық ғалымдар Чарльз Темпл, Джон Дьюи, Мередит. Кезінде жоба ретінде ұсынылып, көпшіліктің қолдауын тапқан бұл технологияда Выготский, Пиаже, Эльконин-Давыдовтардың, басқа да ғалымдардың еңбектерінің ең құнды жерлері көрініс тауып, идеялар тоғысып, біріктірілген іспетті.

Педагогикалық технологияларды сипаттағанда олардың негізгі ерекшеліктері- қасиеттері, идеялары, оқу жүйесінде қолданылуы, тиімділігі мен нәтижелілігі негізге алынады. Іс жүзінде қолданылып жүрген көптеген педагогикалық технологиялар бар, солардың бірі сын тұрғысынан ойлау

social changes. The lesson is evaluated according to the students' activity, but not the teachers'. There are many new technologies applied in order to increase the students' interest in the subject, develop their research skills. One of them is the technology of critical thinking. This technology has been recognized in the Soviet Union since 1973 and in Kazakhstan since 1997. The critical thinking technology through reading and writing is used in 29 countries. The founders of the critical thinking technology are American scientists Charles Temple, John Dewey, Meredith.

The use of this technology help in preparing future nurses:

- to talk freely in the field of medicine, share their thoughts;
- to work in duet, teamwork, help to respect each other, solve problems;
- to learn and develop each other;
- to be ready for positive relations;
- to form a talented, creative person.

МЕЙІРБИКЕЛЕРДІ ДАЙЫНДАУДАҒЫ КҮТІМНІҢ ИННОВАЦИЯЛАРЫ МЕН ӘДІСТЕРІН МЕНҒЕРТУ

*Ж.Усинбекова,
Шымкет медициналық колледжі*

2014 жылдың 8-12 желтоқсаны аралығында Түркияның профессоры Дениз Шелименнің өткізуімен Астана қаласындағы Министрлер үйінде аталған тақырып бойынша семинар өткізілді.

Семинар бағдарламасы келесі жүйемен түзілді:

- мейірбике ісінің тарихы;
- мейірбике ісінің философиясы;
- мейірбике ісінде жеке философияны дамыту;
- мейірбикелік күтім үлгілері;
- тұтас күтім;
- оқытуға қатысатын мейірбикелердің мейірбикелік кәсібіне баға беру;
- коммуникациялар. Дене тілі;
- мейірбикелік істегі басшылық пен көшбасшылық;
- мейірбикелік істегі қарау;
- дәлелді деректер негізіндегі күтім;
- мейірбикелік істегі этикалық тұжырымдамалар.
- ауруханаішілік жұқпалар мен ақапарттық қадағалау комитеті;
- хирургиядағы қауіпсіздік. Науқастар қауіпсіздігі;
- мейірбикенің амбулаториялық хирургиядағы рөлі;
- гомеостаз.

Түркиядағы мейірбикелік білімнің екі кезеңін ажыратады:

1. республикаға дейінгі кезең (1923 ж. дейін);
2. республикадан кейінгі кезең (1923 ж. кейін).

Осман империясы кезеңінде Түркия Республикасы құрылғанға дейін ақсүйек тегінен шыққан әйел адамдар денсаулық сақтау қорын ұйымдастырған. Оның дамуына да Флоренс Найтингейл Селимме казармасындағы қызметімен ықпалын тигізген. Осы уақыттан бастап Түркияда Халықаралық Қызыл Жарты ай қозғалысының негізі қалаған. Арнайы білім алып шыққан алғашқы мейірбике - Сафие Хусейнин (Эльби) Чанаккале соғысы кезінде өз еркімен мейірбикелік қызмет атқарған (1915 жыл).

Алғашқыда түркиялық мейірбикелер Қызыл ай мейірбикелер мектебінде дайындықтан өтсе, бұл мамандық бойынша білім беру ісі 1955 жылдан бастап институт мәртебесіне дейін көтерілген. 1985 жылдан бастап Түркия университеттерінде денсаулық сақтау қызметтеріне арнап кадрларды дайындау бойынша білімділік бағдарламалары енгізіледі. Мейірбикелер 1968 жылдан бастап магистр дәрежесіне қол жеткізіп, 1972 жылдан бері докторантураны тамамдап шыға алады.

Бағдарлама аясында «Мейірбикелік (медбикелік) күтім» пәніне ДДҰ (дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы) мен Мейірбикелердің дүниежүзілік ассоциациясы көзқарасынан анықтама беріліп, оны

ЗАМАНҒА ЛАЙЫҚТЫ МЕЙІРБИКЕ МАМАНДЫҒЫ

*А.С. Шакиржанова,
Арқалық медицина колледжі*

Өмірде ардақты да құрметті мамандықтар баршылық. Солардың бірі - дәрігерлер. Ақ халатты абзал жандардың көмегі мен қамқорлықтарының арқасында қаншама адам сырқатынан айығып, денсаулықтың қадірін түсініп жатады.

Алғашқы медициналық - санитарлық көмек көрсету жүйесінде қызметкерлердің көп бөлігін медициналық мейірбикелер құрайды. «Мейірбике ісі» бөлімі ең байырғы, тарихы мол бөлім. Мейірбикелер медицинаның барлық саласында қызмет жасайды. «Мейірбике ісі» әр уақытта да беделді, әрі өте қажетті мамандықтардың бірі болып келеді.

Медицинада науқастың денсаулығына дәрігерден кем жауап бермейтін орта буын қызметкерлері – мейірімді мейірбикелер. Науқасқа сырқатының салдарын тауып, оның емдеу жолдарын айқындап беруде білікті дәрігер бағыт-бағдар берсе, оның әрі қарай емделіп, пациентке ықпалы мен мейірімін төгіп, олардың көңіл-күйіне ықпалын тигізіп, алғашқы медициналық көмек көрсететін ол - мейірбике. Науқас адамның жай-күйі мейірбикелердің жанкешті еңбектеріне тікелей байланысты. Сондықтан да бүгінде еңбек нарығына қабілетті медицина мамандарын дайындау мен денсаулық сақтау саласының сапасын жақсарту білім беру ордаларынан басталады.

Заман талабына сай халық игілігі мен халықтың денсаулығын жақсартуға нақты өз үлесін қоса алатын орта білімді медицина мамандарын даярлауда клиникалық пәндер оқытушылары көп ықпалын тигізеді. Бүгінгі білім беру үрдісінде білім алушыларымызға оқытудың озық технологияларын меңгертпейінше, нарықтық экономикада бәсекелістікке сай ой - өрісі жаңашыл, дүниетанымы жоғары мамандарды дайындау да колледж оқытушыларының да еңбегі зор.

Білім алушылар клиникалық сабақтарды, оқу өндірісілік және өндірістік тәжірибелерді қала ішіндегі және облыс өңіріндегі аудандардағы емдеу – сауықтыру мекемелерінде өткізіледі. Колледжімізді бітірген түлектеріміз облыстық, қалалық, аудандық емдеу мекемелерінде еңбек етіп, кәсіби шеберліктерін шындауда. Колледжді бітірушілерді білімді жан-жақты кәсіби маман деңгейінде дайындау мақсатында жоғарғы курс білім алушылары арасында кәсіби байқаулар өткізіледі: «Мамандығым - мақтанышым», «Үздік фельдшер».

Мамандыққа байланысты ұйымдастырылған іс-шаралар білім алушыларымыздың болашақ мамандығына деген жауапкершілігін, сүйіспеншілігін, заман талабына сай ақпараттық қоғамға бейімделуіне және өзінің шығармашылық, танымдық қабілеттерін арттыруға мүмкіндіктер туғызады.

Білім сапасын арттыру әр мұғалімнің шығармашылық пен жұмыс жасауына тікелей байланысты. Оқушыларға терең де тиянақты білім беру мұғалімнің басты мақсаты. Бұл мақсатты жүзеге асыру, яғни сабақты қызықты тартымды өткізу мұғалімнің білімділігіне, қабілеттілігіне, тапқырлығына және оқытудың жаңа технология тәсілдерін тиімді қолдана білуіне байланысты. Оқытушының оқушының қызығушылығын ең басты мақсаты, ол танымдық қызығушылықты қалыптастыратын жұмысты шебер ұйымдастыра білуі. Оқушының білімін көтерудің ең басты шарты оның пәнге деген қызығушылығын арттыру үшін мұғалім төмендегідей міндеттерді жүзеге асыруы тиіс.

- Оқушы белсенділігін арттыру үшін проблемалық сұрақтарды жеке шығармашылықпен шешу.
- Оқу еңбегін түрлендіріп ұйымдастыру.
- Тақырып қиын болғанмен оқушы оны қызыға меңгере алатындай оқыту әдісін таба білу. (шағын топпен жұмыс).
- Оқу материалының түсініктілігі, мұғалімнің сабақты түсіндірудегі сөйлеу мәнері, көрнекті құралдар пайдалана отырып, сабақтың өтілуін жабдықтау, оқушылардың пәнге деген қызығушылығын және таңдаған мамандығына деген сүйіспеншілігін арттыру.

Қазіргі заман талабына сай денсаулық сақтау министрлігі мейірбикелерді даярлаудың әлеуметтік маңыздылығын, оның ішінде мейірбикелердің науқасты күтудегі жаңа технологиясына, мейірбикелік процессті ұйымдастыруға көп көңіл бөліп отыр.

Бұл процесстің негізгі мақсаты - болашақ мейірбикеді оның мамандығының мерейі, жоғары болуы мен тәуелсіздігі жөнінде болмақ. Арқалық медицина колледжінде «Мейірбике ісі негіздері» сабағын оқыта отырып оқушылардың пәнге деген қызығушылығын туғызып, өз мамандығын сүюге тәрбиелеп отырамын.

Мейірбикелік процесс 5 кезеңнен тұрады. Бұл процессті жүзеге асыру үшін жаңа технологияны

ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В СЕСТРИНСКОМ ДЕЛЕ

*И.Г.Калинина,
А.С.Лепесова,
Атырауский медицинский колледж*

В современной системе здравоохранения сестринское дело остается важнейшей составной частью для удовлетворения ожидаемых потребностей общества в услугах системы здравоохранения. Эффективное развитие системы здравоохранения в значительной степени зависит от состояния профессионального уровня и качества подготовки среднего медицинского персонала как самой объемной составляющей части кадрового ресурса здравоохранения.

Практически во всех развивающихся учреждениях здравоохранения внедряются новые направления деятельности. В связи с этим появляются новые технологии в лечебно-диагностическом процессе. Пациентам предоставляются новые медицинские услуги, появляются новые формы взаимодействия между пациентами и медицинским персоналом, врачами и медицинскими сестрами. Изменилась роль медицинской сестры в обществе, изменился и сам пациент. Среднее медицинское профессиональное образование развивается в сторону углубления профессионального образования.

Задача современного профессионального образования и его учебных заведений - подготовить человека к реальной жизни.

Объективная реальность в настоящее время заставляет все учебные заведения поворачиваться лицом к требованиям рынка. Вне рыночных отношений профессиональное образование и его учебные заведения существовать не могут.

Для выполнения этих задач система подготовки квалифицированных специалистов в колледже должна постоянно совершенствоваться, обеспечивать высокий уровень профессионального образования и обучения. Основная ее цель определяется как повышение качества образования, степени его практической направленности как условия адаптации выпускников системы образования к жизни в обществе, гарантии их жизненного успеха. По Закону РК «Об образовании» образовательные учреждения обязаны обеспечить оптимальное функционирование образовательного процесса и качественное достижение результатов образования, соответствующих образовательному стандарту.

Внедрение инновационных технологий в профессиональную подготовку будущего специалиста является необходимым элементом формирования основ профессионализма.

С этой целью в Атырауском медицинском колледже внедрены и реализуются два инновационных проекта «Электронное тестирование» и «Мониторинг качества образования». В рамках проекта «Электронное тестирование» в ноябре 2013 года организован центр тестирования, который предназначен для проведения контрольных срезов по предметам, промежуточной, рубежной и итоговой государственной аттестации студентов. Центр оснащен 25 компьютерами, на которых установлено лицензионное программное обеспечение «Инновационный комплекс программ контроля знаний и мониторинга качества обучения «Quick exam system»», охватывающий все этапы контроля знаний методом тестирования - создания заданий, проведения контроля и анализ результатов. Работа программного комплекса осуществляется через Интернет, так как является авторской программой и в целях исключения подключения дополнительных компьютеров.

Для подготовки к рубежной, промежуточной и итоговой государственной аттестации в центре создана электронная база, содержащая банк с перечнем вопросов и тестовых заданий по всем изучаемым дисциплинам.

Инновационный проект: "Мониторинг качества образования" позволяет отслеживать качество подготовки специалистов в соответствии с требованиями ГОСО РК, предоставляет возможность выявления лучших и худших показателей успеваемости, качества знаний по результатам проводимого электронного тестирования и устных срезов знаний и умений после прохождения учебной, производственной и профессиональной практики, обеспечивает достоверность предоставляемых индивидуальных и сводных отчетов по дисциплинам, группам, студентам.

Работа студентов в центре тестирования

Работа студентов в центре тестирования позволяет выявить недостатки в качестве подготовки специалистов и наметить мероприятия по их устранению. Результаты, получаемые по всем видам

ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ СЕСТРИНСКОГО ДЕЛА

*Ж.Т. Омарбаева,
Государственный медицинский колледж
им. Д. Калматаева г. Семей*

В современной системе здравоохранения сестринское дело остается важнейшей составной частью, располагающей значительными кадровыми ресурсами и реальными потенциальными возможностями для удовлетворения ожидаемых потребностей общества в услугах системы здравоохранения. Тенденция развития сестринского дела значительно усиливает роль медсестры в современной системе здравоохранения. Эффективное развитие системы здравоохранения в значительной степени зависит от состояния профессионального уровня и качества подготовки среднего медицинского персонала как самой объемной составляющей кадрового ресурса здравоохранения. Вхождение Казахстана в Болонский процесс диктует необходимость приведения образования, профессиональных стандартов, квалификаций и должностных позиций в соответствие с Европейскими директивами, в том числе и по сестринскому делу. Для Казахстана развитие системы сестринского дела означает его развитие на всех уровнях образования, контроль качества образования на уровне международных стандартов, внедрением в практику института специалистов сестринского дела с разными позициями соответственно уровню образования.

Качество сестринской помощи определяется внедрением новых организационных форм ухода за пациентами, использованием в деятельности технологий выполнения простых медицинских услуг и стандартов, постоянным профессиональным совершенствованием. Пациентам предоставляются новые медицинские услуги (паллиативная помощь), вносятся изменения по кадровому составу, появляются новые формы взаимодействия между пациентами и медицинским персоналом, врачами и медицинскими сестрами. Изменилась роль медицинской сестры в обществе, изменился и сам пациент.

Стремительное изменение условий жизни требует от системы профессионального образования, формирования нового подхода, где приоритетом становится личность, что в конечном итоге будет способствовать актуализации творческой личностной позиции обучаемых в отношении приобретаемой профессии и формировании у студентов такого важного аспекта как профессиональная компетентность. Основная цель современного среднего профессионального образования - соответствие актуальным и перспективным потребностям личности, общества и государства, подготовка разносторонне развитой личности, гражданина своей страны, способной к социальной адаптации в обществе, профессиональной трудовой деятельности, способной к самообразованию, самосовершенствованию и самореализации. Именно поэтому в настоящее время резко повысился спрос на квалифицированную, творческую, конкурентно способную личность, способную адаптироваться в современном, динамичном, меняющемся мире, принципиально новым подходами в решении поставленных задач. Поэтому в обучении медицинских сестер на повышенном уровне образования в настоящее время особый упор делается не столько на передачу знаний и умений, сколько на формирование компетентности в сфере самостоятельной познавательной деятельности, способности принимать самостоятельные решения в рамках сестринской деятельности.

Педагогическая практика с использованием традиционных и инновационных технологий должна быть направлена на сближение образовательного процесса и профессиональной медицинской деятельности в реализации профессиональной компетентности. В нашем понимании инновационность в образовании означает реализацию трёх целевых установок в комплексе: формирование специальных знаний, умений и навыков, формирование профессионального мировоззрения, формирование личности студента средствами обучения.

Учебная деятельность студента прежде всего определяется мотивационной сферой его личности. Исходя из современных представлений психологов о мотивации, под мотивационной сферой личности мы понимаем совокупность стойких мотивов, имеющих определенную иерархию и выражающих направленность личности, а мотив определяем как внутреннее побуждение личности к тому или иному виду активности (деятельность, общение, поведение), связанное с удовлетворением определенной потребности. В литературе отмечается (С.М. Бондаренко, А.К. Маркова, Ю.М. Орлов, А.А. Реан, Н.И. Симонова и др.), что ведущими в учебной деятельности являются два типа мотивов - мотивация достижения и познавательная мотивация. Поскольку успеваемость студентов зависит не столько от природных способностей, сколько от развития учебной мотивации (Н.И. Мешкова, А.А. Моткова, А.А. Реан, В.А. Якунин), а точнее - от профессиональной мотивации, то на первом курсе важно формировать реальные представления о будущей профессии и способах овладения ею. Если студент осознанно избрал свою профессию и считает ее социально значимой, то это существенно влияет на его

The role of a nurse and a patient are changed in the society. The rapid change in living conditions requires the vocational educational system, a new approach, where the priority is a person that will ultimately contribute to the actualization of creative personal position in relation to the trainees acquired profession and the formation of the students of such an important aspect of professional competence.

The main goal of the modern secondary vocational education is comply with current and future needs of the individual, society and the state, preparing multiple personality, a citizen of the country, capable of social adaptation in society, professional work, capable of self-education, self-improvement and self-realization. That's why now dramatically increased the demand for skilled, creative, competitive personality, ability to adapt in a modern, rapidly changing world, a fundamentally new approach to solving the problems. Therefore, the training of nurses on heightened level of education is currently a special emphasis not so much on the transfer of knowledge and skills as the formation of competence in the field of self-cognition, the ability to make decisions within the framework of the nursing activities. Pedagogical practices using traditional and innovative technologies should be aimed at the convergence of the educational process and training of medical practice in the implementation of professional competence. Innovation in education means the realization of three target units in the complex: the formation of specialized knowledge and skills; forming professional outlook; formation of the personality of the student teaching aids.

Teaching the theory and practice of nursing in the training of future professionals should form an information base to meet the needs of practical health care as a potential employer. At the competent approach the created system of training of nursing staff ensures the effectiveness and quality of training of specialists capable of professional development, responsible for quality of work and decision-making, not only in the standard model, but in not planned situations, communicative culture.

МОДУЛЬНО-КОМПЕТЕНТНОСТНЫЙ ПОДХОД В ПРОФЕССИОНАЛЬНОМ ОБРАЗОВАНИИ КАК ИННОВАЦИОННАЯ МОДЕЛЬ ОРГАНИЗАЦИИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА

Л.И.Шухман,

Оренбургский областной медицинский колледж

Образование – это индустрия, направленная в будущее.

С.П.Капица

Инновационная деятельность в сфере образования осуществляется в целях обеспечения модернизации и развития системы образования с учетом основных направлений социально-экономического развития Российской Федерации, реализации приоритетных направлений политики РФ в сфере образования. Концепция модернизации российского образования в качестве основной цели профессионального образования определяет подготовку квалифицированного, конкурентоспособного на рынке труда специалиста, компетентного, ответственного, способного к эффективной работе по специальности, готового к постоянному профессиональному росту и развитию. Федеральные государственные образовательные стандарты среднего профессионального образования предусматривают реализацию данной цели посредством формирования у обучающихся общих и профессиональных компетенций как способностей применять знания, умения и личные качества для успешной деятельности. Принципиальное отличие нового стандарта в том, что в его основу положены не предметные, а ценностные ориентиры. Рынок труда предъявляет высокие требования к уровню квалификации специалистов, в ключевых компетенциях которых заинтересованы потребители образовательных услуг, работодатели, образовательные учреждения и общество в целом.

В современных условиях наиболее значимой инновацией в образовании является реализация компетентностного подхода. Компетентностный подход – это способ привести в соответствие профессиональное образование и потребности рынка труда, поскольку компетентностный подход связан с выполнением заказа на компетентного специалиста со стороны работодателей. Модульно-компетентностный подход в профессиональном образовании является инновационной моделью организации учебного процесса, в котором совокупность общих и профессиональных компетенций определяется в качестве конечной цели обучения, а средством достижения данной цели становится модульное построение основных профессиональных образовательных программ.

В глоссарии ЮНЕСКО под обучением, основанном на компетенциях, понимается «обучение,

ДУАЛЬНОЕ ОБУЧЕНИЕ - ГАРАНТИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ КАДРОВ

*к.м.н. С.М. Джансенгиров,
Е.Л.Тиникова,
Талдықорганский медицинский колледж*

«На сегодня в более чем 100 организациях ТиПО Республики Казахстан внедряются элементы дуального обучения в подготовке кадров для сельскохозяйственной, транспортной, металлургической, машиностроительной, нефтегазовой, химической и горнодобывающей отраслей», - сообщает пресс-служба Министерства образования и науки РК.

Переориентация на рыночные отношения потребовала серьезных изменений в системе профессионального образования. При приеме на работу представителей бизнеса интересует не столько формат «знаний» выпускников учебных заведений, сколько их готовность к осуществлению профессиональной деятельности.

Одно из самых эффективных форм подготовки профессиональных кадров в мире, широко распространенная в промышленно-развитых странах и являющаяся основной системой подготовки кадров более чем в 60-ти странах – это дуальная система обучения.

«Дуальность» означает "двуединство, двойственность". Дуальное обучение, как показывает практика европейской системы образования, является продуктом тесного взаимодействия образовательных учреждений и работодателей по успешной профессиональной и социальной адаптации будущего специалиста. Обучаемый уже на ранних этапах процесса учебы включается в производственный процесс в качестве работника предприятия, который согласно функциональным обязанностям распоряжается выделенными ресурсами, несет должностную ответственность, овладевает профессиональными навыками, в определенных случаях получает заработную плату.

Таким образом, дуальная система обучения предусматривает сочетание обучения в учебном заведении с периодами производственной деятельности.

Если обратиться к истории, то особый интерес представляет система профессионального образования в Германии. Это страна по оценке Международного института мониторинга качества рабочей силы – лидер по уровню квалифицированных кадров. Система дуального обучения в Германии проверена жизнью и является образцом для всех стран. Уже в средние века немецкие ремесленники отмечались особым мастерством и дольше всех в Европе практиковали передачу мастерства от мастера к ученику. Будущий ремесленник поступал учеником в цех, его задачей было наблюдение за работой мастера и воспроизведение его действий. После успешного обучения ученик становился подмастерьем, но для самостоятельной работы или открытия собственной мастерской он должен был сдать экзамен на мастера, а это, в свою очередь, требовало выучки и у других мастеров. Со второй половины XIX века с развитием индустриального производства подмастерья стали переходить на промышленные предприятия, где уже складывалась система фабрично-заводского обучения. На предприятиях стали открываться учебные мастерские, в которых обучение технологии ремесла производилось на систематичной основе. Право мастера ставить клеймо на товары было символом не только профессионального роста, но и жизненного успеха. Новая экономика трансформировала традицию штучной подготовки мастеров в дуальную систему обучения.

При дуальной целевой подготовке учащийся приобретает на ранних стадиях обучения определенные профессиональные компетенции. В процессе работы он по-новому осмысливает будущую специальность и принимает обоснованное решение о правильности выбора профессии. Помимо всего, будущий специалист при добросовестном труде может обеспечить себе дополнительный доход и стаж работы, чрезвычайно необходимый для трудоустройства в современных условиях.

Потенциальный работодатель, имеющий собственное представление о специалисте, имеет возможность "вмешаться" в процесс обучения, дополняя содержание обучения кругом специфичных проблем для данного производства. Партнерство с учебным заведением дает возможность еще на ранних стадиях профессиональной подготовки оценить потенциальные кадровые ресурсы и в случае явного несоответствия заблаговременно отказать выпускнику в работе или же зачислить его на должность с меньшей заработной платой.

АВТОРЛАР НАЗАРЫНА!

«Ақжелең» журналы орта буын медицина қызметкерлеріне арналған басылым. Журнал Елбасы Н.Ә.Назарбаевтың Жолдауларында айтылған нақты тапсырмаларды, «Саламатты Қазақстан» мемлекеттік бағдарламасы және денсаулық сақтау саласындағы реформаларды жүзеге асырудағы орта буын өкілдерінің қосып жүрген сүбелі үлесі, сіңірген еңбектері мен жауапкершілікті істері жайында жариялауды мақсат етеді. Сонымен бірге зертханалық ізденіс, іс-тәжірибе, зерттеу жұмыстары, білім беру мен емдеу ісіндегі инновациялық технология қолданыс тақырыбы да басты назарда болады.

Еңбегі еленген, қоғамдық өмірде белсенді, салауатты өмір салтын ұстанған, еңбегі де тұрмысы да өнегелі әріптестер жайында мақалалар жариялайды.

Авторларға қойылатын жалпы талаптар:

Мақалада автордың тегі, аты, әкесінің аты, мекеменің ресми атауы көрсетілуі тиіс. Сонымен бірге автордың электронды адресін, байланыс телефонын немесе пошта адресін көрсеткені дұрыс, бұл редакция ұжымының кері байланысқа шығуы үшін қажет.

Авторлар өз мақаласының бұрын-соңды басқа ешбір басылымдарда жарық көрмегенін жазбаша растауы керек. Көрсетілген талаптарға сай рәсімделмеген қолжазбалар қаралмайды.

Басылымға ұсынылған барлық мақалалар міндетті түрде іріктеу мен сұрыптаудан өтеді. Редакцияның мақалаларды қысқартуға және редакциялауға құқығы бар. Құпталмаған мақалалар авторларға қайтарылмайды.

Журналдың редакциялық ұжымы тарапынан жоғары бағаланған қолжазбалар, ғылыми ізденістегі студенттердің мақалалары тегін жарияланады.

Журналда мынадай айдарлар бар:

- ◆ Денсаулық сақтау саласының өзекті мәселелері;
- ◆ Зертханалық іс;
- ◆ Білім берудің жаңа технологиясы;
- ◆ Экология мәселелері;
- ◆ Медицина тарихы;
- ◆ Тәжірибелік дәрігер беті;
- ◆ Форум (республикалық, халықаралық съезд, симпозиум, конференция, ғылыми қоғамдар отырысы, шет елдік іс сапар туралы ақпарат);

МАҚАЛАНЫ РӘСІМДЕУ

Журналға қазақ, орыс және ағылшын тілінде жазылған мақалалар қабылданады.

- ◆ Мәтін Word мәтіндік шрифтімен, А4 форматында сөйлемдер арасындағы интервал, Times New Roman немесе Times New Roman KZ шрифтінің негізінде кегль 14pt болып терілуге тиісті. Ал, мәтін жазылған беттің жан-жағындағы жиектер төменде көрсетілген тәртіппен көр: жоғарғы және төменгі – 20 мм, сол жақ – 30 мм, оң жақ – 10 мм болып қатаң сақтала жазылғаны дұрыс. Сөз тасымалы болмауы керек.
- ◆ Авторлардың инициалдары мен фамилиялары жазбаша бояуы жартылай қоюлатылған әріптермен көрсетіледі. Олардың еңбек ететін мекеменің толық ресми атауы; ел, қала, ғылыми дәрежесі көрсетіледі.
- ◆ Мақала тақырыбы жазба әріптермен теріліп, ақпараттық бағытта болғаны жөн, жалпы бектілген қысқартулар ғана қолданылады; ағылшын тіліне аударғанда меншікті атаулары бар басқа тілге аударылмайтын жекелеген атаулар, құралдар т.б. транслитерацияға тыйым салынады.
- ◆ Содан соң жұмыстың негізгі мазмұнын беретін түсініктеме мен негізгі сөздер жазылуы керек.

Түпнұсқа мақала авторының назарына:

«Кіріспеде» сұрақтың немесе мақалада көтерілген мәселелердің әлеуметтік маңыздылығы және зерттеу себептері баяндалады.

«Материалдар мен әдістер» бөлімінде нәтижеге жету жолдары қысқа нақты сипатталады. Егер эксперименталды зерттеулер бөліміне мақала жазылатын болса, онды бұл еңбектерде «Эксперименталды жануарларды қолдану жұмыстарын өткізу ережелері» қатаң сақталуы тиісті. Ал секциялық және клиникалық материалды дайындау барысында этикалық және заңдық нормаларын естен шығармаған жөн. Деректер, мәліметтер толық және негізделген болуы шарт. Барлық қолданылған құралдар мен реактивтер туралы айтылғанда, оларды өндірген фирма, ел, мемлекет болық көрсетілуі керек.

«Зерттеу нәтижелері» деп аталатын бөлімде нақты зерттеу нәтижелері қысқа және тиянақты жазылады.

«Мәліметтерді талқылауда» нақты қорытындылардың мазмұны қайталанбайды, басқа авторлардың мәліметтері нақты мысалға алынып, олардың сараптау нәтижелері ұсынылады. Талқылау соңында алынған мәліметтердің талқылау қорытындысы тұжырымдалады.

«Әдебиеттер тізімі» бөлек парақта жазылады. Тізім жасау тәртібі Библиография ГОСТ7.1-2003 «Библиографиялық жазу. Библиографиялық сипаттау. Рәсімдеудің жалпы талаптары және ережелеріне» сәйкес болуы талап етіледі.

Барлық тақырыптар бойынша мақалаларға тек соңғы 10-15 жылда жарық көрген әдебиеттер енгізіледі.

«Түйін». Мақала соңында жазылған мақаланың тілінен басқа екі тілде (ағылшын, қазақ немесе орыс тілдерінде түйін (мәнжазба) ұсынылады. Түйін мақаланың тақырыбын ашатындай түсінікті, нақты болуы тиіс.

Авторлардың аты-жөні, ағылшын тіліндегі нұсқасы латын әріптерімен (транслитерация) жазылады; Негізгі сөздер; әдістер, нақты нәтижелер және зерттеу қорытындысы деп аталатын бөлімдердің көлемі - 0,5 беттен аспауы тиіс.

Басқа типтегі мақалалар (шолу, кеңес, ақпараттық хабарламалар) басқаша рәсімделеді.

Иллюстрациялар

Түпнұсқа мақалалардағы иллюстрациялардың көлемі журналдың бір бетінен аспауы керек (5 суреттен көп емес). Суреттер түрлі-түсті болғаны талап етіледі. Фотографиялар тік бұрышты, контрасты, компьютерде жасалған және журналдың терілу барысында Word, Excel, InDesign бағдарламаларында өзгертуге «көнетіндей» болуы керек. Әр кестенің (сурет, диаграмма, график) жеке реттік нөмірі және тақырыбы жазылуы керек.

Сурет пен кестенің нөміріне сілтеме жақша ішінде көрсетіледі. Кесте нөмірі мен тақырыбы кестенің жоғары сол жағына, ал, басқа иллюстрацияның, схемалардың, диаграммалардың нөмірі және тақырыбы төменде немесе ортасында орналасады. Кестелер немесе басқа суреттік материалдар қайталанбағаны жөн.

Бір бетте бірнеше фотографияны монтаждауға болады. Егер екі иллюстрация қолданылса олардың тек біреуіне ғана түсінікте жазылады. әр иллюстрацияның сыртқы бетінде оның нөмірі, автордың фамилиясы, мақаланың атауы көрсетіледі. Сандық аппаратта жасалған суреттер 300 dpi-ден кем емес png, jpg форматында болуы керек. Бұл жағдайда түпнұсқа және олардың электрондық нұсқасы да ұсынылуы керек. Суреттерге жазбалар бөлек бетте екі данамен берілуі керек. Электронды микросуреттерде масштабты бөліктер салынуы қажет, микросуреттердегі жазбаларда объективтің, окулярдің үлкейтілуін, белгілерге түсініктемелерді, бояу тәсілдері немесе дәріні өңдеуді көрсету керек. Жекелеген сөздерді, терминдерді (жалпы қабылданғаннан басқа) қысқартуға болмайды. Мақала атауы және түйіні қысқартуға жатпайды, яғни барлық жерде толық жазылады.

Мақаланың бір бетін өңдеу құны – 700 теңге (ҚР Ұлттық Банкінің курсы бойынша 4€)

Журналдың бағасы - келісімді.

Төлем реквизиттері:

Ақтөбе медициналық колледжі» МКҚК

«Ақтөбе облысының денсаулық сақтау басқармасы» ММ

БИН 990240007266

БИК КСЖВКЗКХ

ИИК KZ49856000000115608

«Центр Кредит» Банкі АҚ Ақтөбе

Кбе 16

К СВЕДЕНИЮ АВТОРОВ!

Журнал «Ақжелен» предназначен для медицинских работников среднего звена. Издание ставит перед собой огромные и масштабные цели такие как, например, отражение на своих страницах основные направления ежегодных Посланий Президента Н.А.Назарбаева, об ответственности и вкладе средних медицинских работников в выполнении государственной программы «Саламатты Қазақстан» и других реформ в системе здравоохранения. В журнале публикуются материалы по следующим тематикам: лабораторные исследования, практический опыт, исследования, внедрение инновационных технологий в образование и лечение. А также в публицистическом разделе журнала будут размещаться материалы о личностях, чья активная жизненная позиция, здоровый образ жизни, участие в общественной жизни коллектива, добросовестный труд и образцовый быт заслуживают внимания и подражания.

Общие требования, предъявляемые к авторам:

Обязательно следует указать фамилию, имя, отчество автора, официальное название учреждения. Указать электронный адрес, контактный телефон или почтовый адрес для обратной связи. Авторы должны письменно подтвердить, что представленная работа не была ранее опубликована в других изданиях. Все статьи, представляемые к публикации, рецензируются в обязательном порядке. Редакция оставляет за собой право сокращения и редактирования статей. Рукописи, оформленные не в соответствии с данными требованиями, не рассматриваются. Отклоненные рукописи авторам не возвращаются.

Научные работы студентов, материалы, получившие высокую оценку рецензентов и редакционной коллегии, публикуются бесплатно.

Предусматривается публикация материалов по следующим тематикам:

- ◆ Актуальные вопросы системы здравоохранения;
- ◆ Лабораторное дело;
- ◆ Новые образовательные технологии;
- ◆ Проблемы экологии;
- ◆ История медицины;
- ◆ Страница практического врача;
- ◆ Форум (информация о республиканских международных съездах, симпозиумах, конференциях, заседаниях научных обществ, заграничных командировках).

ОФОРМЛЕНИЕ СТАТЬИ

Принимаются статьи, написанные на казахском, русском и английском языках.

◆ Текст набирается в текстовом редакторе Word, формата А4 через одинарный интервал между строками, шрифт – Times New Roman или Times New Roman KZ, кегль -14pt, поля: верхнее и нижнее –20 мм, левое –30 мм, правое –10 мм. Не допускать переноса слов.

◆ Затем указываются инициалы и фамилии авторов – прописными полужирными буквами, указывается полное официальное название учреждения, в котором выполнена работа автора, страна, город, ученая степень.

◆ Заглавие статьи набирается прописными буквами; должно быть информативным; используются только общепринятые сокращения; при переводе на английский язык запрещена транслитерация, кроме непереводаемых названий собственных имен, приборов и др. объектов, имеющих собственные названия.

◆ В следующем пункте должны быть представлены аннотация и ключевые слова на языке оригинала, содержащие основной смысл представляемой работы.

◆ «Введение», в котором на основании данных литературы, излагается современное состояние вопроса или проблемы и обосновывается актуальность исследований.

◆ «Материалы и методы» с кратким, но исчерпывающим описанием всех процедур получения результатов;

◆ В экспериментальных исследованиях необходимо ссылаться на соблюдение «Правил проведения работ с использованием экспериментальных животных», указывать способы обезболивания и выведения животных из эксперимента. При использовании секционного или клинического материала следует предоставить сведения об источниках его получения, с учетом существующих этических и юридических норм. Для всех использованных приборов и реактивов необходимо указать фирму-производитель, страну.

◆ «Результаты исследования», в которых приводится сжатое и обоснованное изложение конкретных результатов исследования, без их обсуждения.

♦ «Обсуждение полученных данных» не должно быть повторением изложения конкретных результатов, но представлять итоги их анализа с привлечением данных других авторов; в конце обсуждения целесообразно суммировать основные положения или сформулировать выводы.

♦ «Список литературы» должен быть напечатан на отдельном листе. Библиография оформляется в соответствии с ГОСТ 7.1-2003 «Библиографическая запись. Библиографическое описание. Общие требования и правила оформления». Библиография к статьям по всем тематикам используется только за последние 10-15 лет и входит в общий объем страниц.

♦ «Резюме». В конце статьи представляется резюме (реферат) на английском и казахском языках. Реферат должен быть содержательным отражать название статьи; Фамилии авторов в английской версии пишутся в латинице (транслитерация); ключевые слова; цель, методы, конкретные результаты и выводы исследования (объем до 0,5 страницы). Сведения, содержащиеся в заглавии статьи, не должны повторяться в тексте авторского резюме.

♦ Статьи другого типа (обзоры, лекции, клинические случаи и т.п.) могут оформляться иначе.

Иллюстрации

Объем иллюстраций в оригинальных статьях не должен превышать одной страницы журнала (не более 5 иллюстраций). Иллюстрации публикуются в цветном варианте. Фотографии должны быть прямоугольными, контрастными, выполненными на компьютере и позволять дальнейшее редактирование в программах Word, Excel, Graph. Каждая таблица (рисунок, диаграмма, график) должны иметь свой порядковый номер и заглавие. Ссылки на номера иллюстраций и таблиц в тексте делаются сквозными в круглых скобках. Номер и заглавие таблицы располагается над таблицей слева: номер и заглавие иллюстраций, схем, диаграмм - внизу и по центру.

Таблицы или другой иллюстративный материал не должны дублировать друг друга. Допускается монтаж нескольких фотографий на одной странице. Иллюстрации присылаются в двух экземплярах; обозначения даются только на одном из них. На обороте каждой иллюстрации мягким карандашом обозначается ее номер, фамилия автора, название статьи, верх и низ фотографии. Фотографии, полученные с использованием цифровых аппаратов, должны быть в формате tif, jpg с разрешением не менее 300 dpi. В этом случае, помимо оригиналов, необходимо представить и электронный вариант. Подписи к иллюстрациям даются на отдельном листе в двух экземплярах.

На электронных микрофотографиях следует помещать масштабный отрезок, в подписях к микрофотографиям – указывать увеличения объектива, окуляра, давать расшифровку обозначений, способ окраски или обработки препаратов. Таблицы должны иметь заголовки; цифры, приведенные в таблицах, не должны повторяться в тексте. В тексте статьи место, где должен быть помещен рисунок или таблица, отмечается на полях квадратом с номером рисунка (таблицы). Измерения приводятся по системе СИ и шкале Цельсия. Сокращения отдельных слов, терминов (кроме общепринятых) не допускаются. Все вводимые сокращения расшифровываются полностью при первом указании в тексте статьи с последующим указанием сокращения в скобках. Не следует использовать аббревиатуры в названии статьи и в резюме.

Стоимость обработки статьи - 700 тенге (4€ по курсу Национального Банка РК) за 1 страницу.

Стоимость журнала - договорная.

Платежные реквизиты: Реквизиты

ГККП «Актюбинский медицинский колледж»

ГУ «Управление здравоохранения Актюбинской области»

БИН 990240007266

БИК КСЖВКЗКХ

ИИК KZ49856000000115608

АО Банк «Центр Кредит» Актобе

Кбе 16